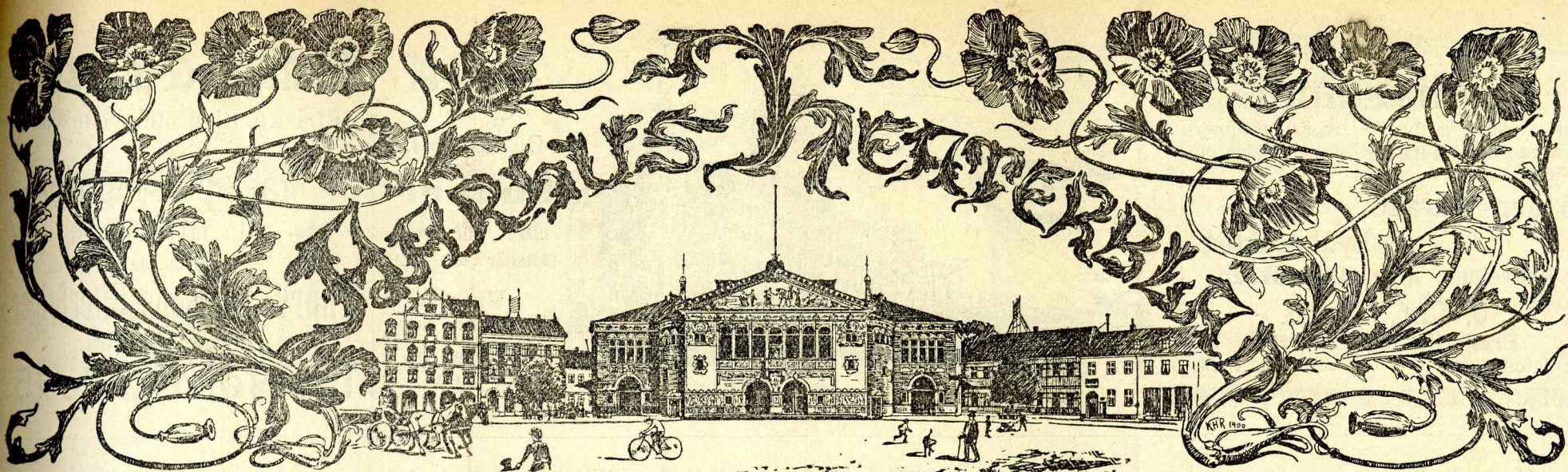

Nr. 90.

Udgaar hver Forestillingsdag.

Onsdag den 9de December 1903.

4. Serie.

4. Aarg.

A. Jonnesbeck
AARHUS

Jule-Udstilling.

Druer, Appelsiner, Æbler,
Abricoser, Figen, Ferskner, alt i
Nodder, Krakmandler og Rosiner
etc. etc.

Største Udvalg hos

A. Thykjær,

Guldsmedgade 20, (Hr. Lang-
vards Ejendom).

Indkørsel og Gennemgang til
Forretningen er ogsaa fra Bad-
stuegade 9.

Stilfulde Broderier
af enhver Art.

Udvalg sendes til Udenbyesboende.

N. Bonde-Nielsen,
Søndergade 1.

Bertel Mogensens
ekstrafine Java-Kaffe

til 92 Øre pr. Pd., 23 Øre 1/4 Pd.,
fortrænger efterhaanden de dy-
rere Kaffesorter. Faas kun
Borgporten 18. Telefon 1419
(fjorten nitten).

C.C. Andersens Væveriudsalg
„Klemenshus“ (overfor Domkirken).
Telefon 104.

Største Udstyrsforretning udenfor København.

Aarhus Theater.

Onsdag den 9de December 1903, Kl. 7 1/2:

Gæstespil af „Den norske Tourné“.

Geografi og Kærlighed.

Lystspil i 3 Akter af Bjørnstjerne Bjørnson.

Personerne:

Professor Thygesen	* * *	Fru Maggie Buttedahl.
Karen, hans Hustru		Frk. Mathea Jacobsen.
Helga, deres Datter		Hr. Hans Bille.
Professor Turman		Frk. Borghild Hammer.
Tante Malla		Frk. Emmy Lind.
Fru Birgit Rømer		Hr. Sæbjørn Buttedahl.
Henning, Maler		Fru Emmy Worm-Müller.
Ane, Tjenestepige		

Handlingen foregaar hos Professor Thygesen.

* * * Professor Thygesen: **Hr. Dore Lavik.**

Baldevins Bryllup.

Idyl i 3 Akter af Vilhelm Krag.

Personerne:

Simen Sørensen	* * *	Fru Emmy Worm-Müller.
Madam Sørensen		Hr. Hans Bille.
Baldevin Jonassen		Frk. Mathea Jacobsen.
Madam Salvesen		Hr. S. Buttedahl.
Snedker Hoppe, kaldet Luske-Ludvig		Frk. Emmy Lind.
Jomfru Bertelsen, Kogekone		

Handlingen foregaar i en liden norsk Vestlandsby.

* * * Simen Sørensen: **Hr. Dore Lavik.**

Det længste Ophold bliver mellem Stykkerne.

Forestillingen forbi omtrent Kl. 11.

(Med Eneret paa Personlisten.)

Ceres Pilsner, Ceres Lagerøl

serveres fra Fad i Theater-Restauranten
og faaes overalt i Bryggeriets Aftap-
ning.

The Berlitz School of Languages.

Største Sprogskole for
Voksne. Undervisning
kun af indfødte Læ-
rere. Prøvetime i En-
gelsk, Tysk, Hol-
landsk, Fransk gratis.
Konversations- og
Handelskorrespon-
dance.

Forlang Prospekt.
Telefon 1274.

Aarhus.

Livsforsikringsselskabet

„Gresham“

— oprettet 1848 —

Komb. Livrente- og Kapitalforsikring.

Jacob Jensen,

Hovedkontor for Jylland. „Brobjerghus“.
Telefon 1043.

S. Hansen

(P. Hadrup),

Fotografisk Atelier,

St. Torv 9.

Moderne, tidssvarende, anbefales.

Sct. Clemensborg.
Theaterkonfekter.
Spisechokolader.

Symaskiner

af nyeste og bedste Konstruktioner købes med største Garanti hos en Fagmand.

6 Aars Garanti.

Lydløs Gang.

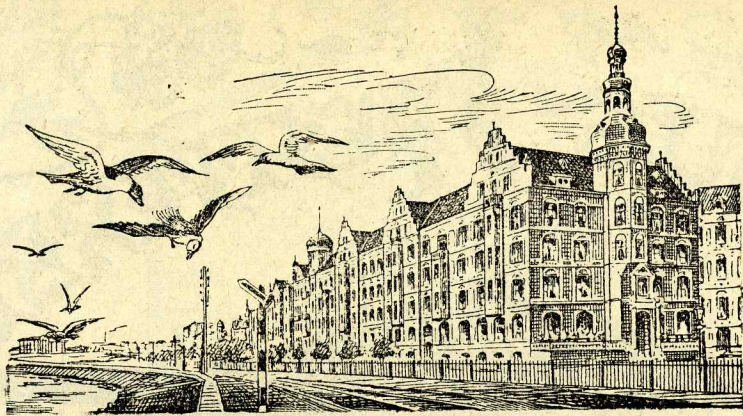
Bekvemme Afbetalingsvilkår.

O. Chr. Olesen,

Frederiks-Allé Nr. 94.

Telefon 1024.

Telefon 1024.

„Mejlborg“,

fineste

Restaurant,

Souper

efter Theatret
(3 Retter à Kr. 1.50.)

Vine

fra 1ste Klasses Huse

Anerkendt
Køkken.

Konfekt & Marzipan

i friske, hjemmelavede Varer

samt

Marzipan-Figurer

til Juletræet
anbefaler

Thory. Hansens Efterfølger:
Mine Hansen.

15, Nørregade 15.

Fransk Theater under Revolutionen.

Skuespiller Dr. Karl Mantzius gav forleden i et Foredrag i København en livlig og oplysende Fremstilling af det franske Theaters Forhold i Revolutionstiden.

Han begyndte med den Bemærkning, at man jo ikke skulde kunne vente, at der var noget Forhold mellem Theatret og Revolutionen, at i det hele taget Folk skulde være modtagelige for Scenens Kunst under de urolige og blodige Begivenheder. Imidlertid var det netop saaledes, at det betydningsfulde Afsnit af Menneskehedens Historie tillige spillede en vigtig Rolle i Theaterhistorien.

Dette hang sammen med, at Lampe-rækken ikke den Gang drog en saadan Skillelinie mellem de spillende og Publikum som nu. Publikum lod sig ikke nøje med at øve sin Kritik i Form af Bifalds- og Mishagsytringer. Man stod op i Parterret og tilkendegav sin Mening med Tilraab, krævede f. Eks. et andet Stykke spillet end det, der stod paa Programmet, eller man tvang Skuespilleren til Afbigt for, hvad der havde vakt Mishag, f. Eks. ved at træde hen til Lamperækken og synge en revolutionær Sang.

Revolutionen strakte sig nu ogsaa til Theatret, hvis Kunst omformedes, og hvor dens Idéer ogsaa paa anden Vis øvede Indflydelse.

Man krævede f. Eks. af Skuespillerne, at de skulde omdanne Versene i de klassiske Stykker. Selv i Tragedier som Racines »Fædre« maatte de optræde med Trikolorens Farver paa Brystet, og i et Stykke af Goldoni maatte man ikke sige Skak for Kongen; det blev omlavet til Skak for Tyranen. Heller ikke maatte der i et Stykke nævnes de gamle og adelige Titler; man skulde sige »Borger«. Men unægtelig kunde det jo volde adskillig Forstyrrelse i et Vers, naar f. Eks. Ordet *duc* blev til *bourgeois*.

Hermed fulgte saa Revolutionen i selve Kunsten. Tragedien var stivnet i Marv, i hul Deklamation; det historiske Kostume kendtes ikke. Man spillede alt i Tidens Dragt; Macbeth f. Eks. i et Kassander-Kostume; klassiske Roller i Fantaside dragter af Silke og med Strudsfjer. I et Stykke kommer Odysseus op af Vandet med Pudderparyk og Glacéhandsker i ubeskadiget Stand.

Men 1787 debuterede der en ung Mand, som skulde blive Periodens

berømteste Skuespiller. Det var Talma. Ved sin Debut vakte han ikke Sensation. Men med ham kommer Revolutionen indenfor Theatrets Mure. Da han spillede Proculus i Voltaires »Brutus«, mødte han i korrekt romersk Dragt, med Toka og blottede Arme. Og det viste sig snart, at Publikum forlangte en saadan Korrekthed, saa ogsaa de andre Skuespillere blev nødt til at rette sig derefter. Som Titus, der senere overdroges ham i samme Stykke, gik han det Skridt videre at møde med klippet Haar. Snart blev denne Mode almindelig, som den er det den Dag i Dag; man kaldte det Frisure à la Titus.

Men ogsaa selve Tragediestilen reformerede han. Han vilde tale, ikke deklamere.

Hr. Mantzius demonstrerede her under megen Opmærksomhed Forskellen paa en ældre Tids Deklamation, og den af Talma indførte Replikbehandling og udviklede i den sidste Halvdel af sit Foredrag Begivenhedernes nærmere Følge. Et Hovedpunkt berører Talmas Optræden i Chéniers Tragedie »Carl den Niende«. Ingen af de ældre Skuespillere vilde spille Rollen, saa fik Talma den. Stykkets Opførelse i 1789 blev en Suces og en politisk Begivenhed: hele den frihedsbegeistrede Ungdom ildnedes af dets Tendens. Men Theatrets gamle Societairer var misfornøjede og henlagde Stykket. Og da Publikum under Mirabeaus Ledelse fremtvang dets Genoptagelse, opstod der større Stridigheder, som endte med, at Societairerne afskedigede Talma. Men det republikanske Municipalraad tvang den til et antage ham igen, bl. a. ved i nogen Tid at lukke Theatret.

Enden paa Stridighederne blev dog, at Ungdommen udvandrede til Palais Royal. Og her spilledes nu et Repertoire, der smigrede de revolutionære, mens det gamle Theater havde den stik modsatte Tendens. Et Stykke »En Ven af Loven« var direkte rettet mod Jakobinerne og blev tilsidst forbudt. Det hele endte saa med den bekendte Katastrofe, at alle Skuespillerne og Skuespillerinderne blev arresterede. De frelstes kun ved den derømte Labussiéres Bortskaffelse af Anklageakterne.

Da Rædselsperioden var forbi, kom Theatret atter ind under rolige Forhold. Og det kunde da udvikle sig til, hvad det senere blev og formodentlig fremdeles vil være: den første Scene i Europa.

Folkeforestillinger paa Aarhus Theater. Vi henlede Opmærksomheden paa, at Forestillingerne i Morgen og Fredag gives til nedsatte og halve Priser (se Folkeforestillingerens Billetpriser).

Aarhus Theaters Repertoire. Torsdag **Kl. 7:** »En Bryllupsaften«, Lystspil i 1 Akt af Peter Nansen; »Mascarade«, Komædie i 3 Akter (5 Afdelinger) og et Intermedium, af Ludvig Holberg.

Under Indstudering er: »Gamle Ungkarle« og »Nøddebo Præstegaard«.

Et scenisk Ægtepar.

I Anledning af den norske Skuespiller Sigvard Gundersens Død har Ludv. Bergh i norsk »Aftn.« offentliggjort disse smukke Mindeord over Laura og Sigvard Gundersen og deres — med Henblik paa sædvanlige Forhold mellem Scenens Børn — saa sjældent lykkelige Ægteskab.

De hørte sammen — begyndte Kollegaen.

Hun viste al Verden, hvor hun elskede ham, hvorledes hun ene og alene fandt sin Lykke og sit Liv i hans, der for fem Aar siden sørgende stod ved hendes Kiste og nu hviler ved Siden af.

Han gemte det for alle — ofte for hende og for sig selv — alt det, han følte for hende, der stod for ham som en Dronning — paa det øverste Trin i Kunstens Tempel, hvor hun under Udøvelsen af sin Kunst ringede Højtiden ind for de mange.

Det var en Sjælens Blufærdighed og en Sindets Fornemhed, der gjorde Sigvard Gundersen til en i Grunden ensom Mand, han meddelte sig sjældent til nogen om det, som rørte sig i hans Sjæl; sagde han en Gang imellem lidt, saa gemte han det meste — det bedste — for sig selv. Og Sigvard Gundersen nærede den største Respekt, havde den højeste Pietet for det, som han ejede inderst inde; han hegnede om det som et fredlyst Sted, hvor ingen høje Røster skulde lyde og ingen Ufred trænge ind. Jeg har aldrig hørt en Mand sige en Spøg med et saa vemodigt Smil; med Spøgen afbrød han altid en Samtale, der truede med at aabenbare at han nærede de ømmeste Følelser og det varmeste Hjerte, men saaledes lodsede han Følelserne tilbage til den indre, trygge Havn, hvor de skulde være stille.

En Gang, han troede sig uset og

uhørt, klappede han en skidden, gammel Kat og kaldte den med de kærligste Kælenavne; da han kom paa det rene med, at man havde hørt ham; saa han ud som en Skoledreng, der var greben paa fersk Gerning, og Øjeblikket efter skældte han Katten ud paa det forsmædeligste.

Vi korte en Aften fra et Selskab sammen; det var bitterlig koldt, udenfor en Port stod en Hund og jamrede sig; den vilde ind. Sandheden tro, maa jeg tilstaa, at vi korte forbi i strakt Trav. »Det var dog et fælt Spektakel, den gør,« sagde Gundersen; men, da vi var ved Maalet, og han troede mig vel af Vejen, hørte jeg ham fortælle Kusken den Skrøne, at »han havde væddet med den anden Komediant om, at den lille Hund stod der og gøede endnu«. Kusken fik da Ordre til at køre tilbage og sørge for, at Hunden blev lukket ind, hvis den fremdeles stod der; men dette Anfald af Godhed for det lille Dyr maatte omhyggelig skjules i Nattens Mulm og Mørke. Saaledes var Gundersen.

Naar Sigvard Gundersen i de sidste Aar, han var ved Theatret, spillede en større Rolle, var han meget nervøs. Han led meget ved det — men hun led mere. Hun var ved saadanne Lejligheder rent fra sig selv, tænkte ikke paa Stykket, hvori hun selv optraadte, glemte Publikum, Theatret og sin egen Rolle — af Omsorg for ham og Rædsel for, at han skulde komme galt af Sted.

Jeg kan endnu, naar jeg vil, føle Laura Gundersens Jerngreb om min Arm fra en Aften, »Macbeth« opførtes paa Christiania Theater, Laura Gundersen spillede Lady Macbeth og Gundersen Macbeth. Der hændte det Uheld, at den Mand, der efter Macbeths Ordre har myrdet Banquo og i tredje Akt skal melde Macbeth, at den blodige Gerning er fuldført, glemte sin Entre og udeblev. Denne Melding, der af Morderen hviskes Macbeth i Øret, gaar umiddelbart forud for den store Scene, da Macbeth ser Banquos blodige Genfærd pludselig sidde blandt Gæsterne. Garmann, der spillede Banquo, sad blodbestænkt paa Lemmen nede i Kælderen, for paa Stikord fra Morderen at hejse i Vejret og indtage den ledige Plads ved Bordet. Morderen kom ikke — Stikordet faldt altsaa heller ikke — Gundersen stod raadvild paa Scenen og vender sig til sidst fortvivlet mod Fru Gundersen.

Først da gaar det op for hende, der præsiderede ved Gæstebudet, og ved

A. Muchitsch,
Vestergade 7,
Pelsvaremagasin.

Specialafdeling
for
**Hatte, Kasketter &
engl. Sportshuer.**

M. Meseborgs Eftf.

Lauritz Thonesen.

Mine bekendte **billige Julegaver**, saa vel til Voksne som Børn, er fra i Dag udstillede i mit Lokale.

Sé Vinduet.

Lauritz Thonesen.

Kaffeforretningen

26, Norregade 26,

anbefaler:

Theaterkonfekt,

Spisechokolade.

Telefon 882.

A. F. Jensen.

hvis Side jeg (Lenox) sad, hvad der var paa Færde. Ude af sig selv af Fortvivlelse griber hun mig i Armen med et Tag, der efterlod blaa og grønne Mærker, og hvis krampagtige Styrke jeg aldrig skal glemme, og raabte med høj Stemme:

»Red ham, red ham.«

Jeg styrtede ud og fandt en falsk Morder, der da han ikke var i Morderdragt — stod i Døraabningen og — uset af Publikum overbragte Meldingen; men ved Aktens Slutning var Fru Gundersen paa Nippet til at græde, og hele Resten af Aftenen var hun skælvende af Nervøsitet.

Gundersen tog det, som sædvanlig, spøgefuldt, og sagde: »Det var da mærkværdigt, saa vanskeligt det er for Mordere nu opad Julen.«

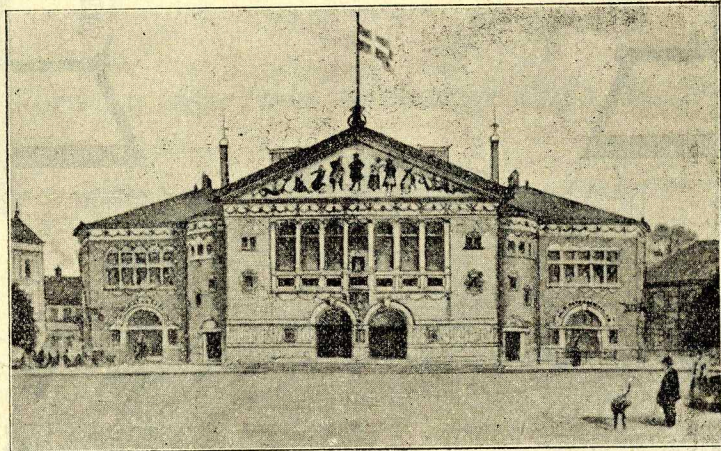
»Den Morderen er et Svin, som ikke kom,« sagde Fru Gundersen opbragt.

»Ja,« svarede Gundersen, »Myrderi er nu ikke anset for at være noget synderlig renligt Haandværk.«

Da Laura Gundersen var død, faldt Sigvald Gundersen sammen; ikke det Ydre — han holdt sig godt oppe; men han forstod selv, at han uden hende var en færdig Mand, og da Christiania Theater nogle Maaneder efter hendes Død for stedse lukkede sine Porte, havde han hverken Kraft eller Mod til at følge med over til det nye Theater i Studenterlunden.

Tredie Juledag 1898 — to Dage efter Fru Gundersens Død — sendte Gundersen Bud til mig og bad mig komme. Da jeg kom, stod han ude i Entreen og hængte hendes Vintertøj op paa dets Plads. »Hun vilde gerne have, Tøjet skulde hænge der,« sagde han, undskyldende og forklarende.

Vi gik ind i hans Værelse. Paa Bordet laa — fint ordnet — alle de Uldtrøjer og Strømper, som Fru Gundersen havde strikket til ham. »Hun plejede ofte at strikke en Strømpe til mig,« sagde Gundersen, og skottede, da han troede sig ube-

Billetpriser til Folkeforestillingerne:

1. Parket.....	1,75	1. Balkon, øvrige Rækker i Loge 7—10	1,00
2. do.	1,50	2. do. 1. Række, overalt	0,75
Parterre, 4 første Rækker.....	0,75	2. do. Loge 3 og 4, Nr. 16—21	
do. 5 øvrige Rækker	0,50	og Nr. 28 og 29, øvrige R.	0,50
Fremmedloge (komplet)	20,00	2. do. Loge 5 og 6, Nr. 13—16,	
do.	3,00	øvrige Rækker	0,25
1. Balkon, 1. Række, overalt	1,75	Amphitheatret, 1. og 2. Række	0,40
1. do. øvrige Rækker i Loge 1—6	1,50	do. øvrige Rækker	0,25

Børnebilletter til 1. Parket og 1. Balkons 1. Række 1,25.
do. til 2. Parket og 1. Balkons øvrige Rækker 1,00.

mærket, kærlig paa alle Uldtrøjerne og Strømperne. »Aa — ja — jeg har vel nok for min Tid,« lagde han vemodig til.

»Katten er ogsaa gaaet,« sagde han med et.

Han fortæller, at deres gamle Kat, der befandt sig tre Værelser fra Sygeværelset, i det samme Øjeblik Fru Gundersen døde, var blevet urolig og havde forladt Huset. Siden havde den ikke vist sig. Jeg tror, at han savnede Katten meget, men han sagde ingenting.

Saa viste han mig et anonymt Brev, han havde faaet Aftenen i Forvejen. I det stod der, at Brevskriveren to Dage før Fru Gundersens Død havde drømt, at en stor Kunstnerinde snart skulde blive begravet fra Trefoldighedskirken, men denne store Kunstnerinde, der blev begravet, var ikke død! Dette Brev var sendt ham om Aftenen, og man fortalte mig, at Gundersen hele Natten havde siddet inde hos hende. Tænk hvilken Nat; og hvilken ubetænksom Brevskriver!

»Men,« sagde han ligesom til sig selv, »Laura er nok død nu.«

Han gik ind i Sideværelset, hvor hun laa. Værelset havde han prydet med norske Flag.

»Ja,« sagde han, »hun hviler trygt. Der er noget, som Laura gentog og gentog under hele sin Sygdom, naar hun var fra sig selv: »Det store Træ maa fældes — Træet maa fældes.« Betyder det noget monstro?«

Det mærkelige er, at det virkelig betød noget: et stort Egetræ maatte nemlig fældes for at skaffe Laura Gundersen paa Vor Frelses Gravlund — men Pladsen blev da saa stor, at ogsaa han kunde finde den sidste Hvile ved hendes Side.

De hvile i Fred!

Aarhus Theaterblad

— Udgaar hver Forestillingsdag —

Indhold: Theatrets Program, Orienteringsplan over Pladserne i Theatret, Musikprogram, Billeder og underholdende Tekst, Theaterverdenen vedrørende.

Bladet sælges hver Forestillingsdag i Theatrets Forhal. Pris 10 Øre. Annoncer kunne bestilles paa Bladets Kontor, Museumsgade 6, aabent 9—2. Telefon 403.

Theatertogene.

Foruden de i Toglisterne paa 4de Side nævnte Tog afgaar **fra Aarhus** nedenstaaende Theatertog:

Sydpaa til Skanderborg Aften Kl. 11.46 følgende Torsdage: 17de ds., 7de, 14de, 21de og 28de Januar 1904.

Nordpaa til Randers hver Torsdag*) Aften Kl. 11.13.

Østpaa til Ryomgaard hver Torsdag*) Aften Kl. 11.15.

Til Odder hver Torsdag*) Aften Kl. 10.38.

Til Hammel hver Torsdag Aften Kl. 11.15.

*) dog med Undtagelse af den 24de og 31te December.

Togene standse ved alle Mellemstationer.